

บทคัดย่อ

ภาคนิพนธ์	:	การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณลุ่มน้ำปัตตานีต่อการจัดการขยะ : ศึกษากรณีชุมชนบ้านหัวสะพานสะเตง ชุมชนกำปงบาโงย และชุมชนจารูพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
โดย	:	นายนิพัทธ์ นิเต็ม
ชื่อปริญญา	:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
วิชาเอก	:	การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม
ปีการศึกษา	:	2544

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณลุ่มน้ำปัตตานีต่อการจัดการขยะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในชุมชนบริเวณลุ่มน้ำปัตตานี ได้แก่ ชุมชนบ้านหัวสะพานสะเตง ชุมชนกำปงบาโงย และชุมชนจารูพัฒนา จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง
2. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ของประชาชน ระดับการนับถือศรัทธาผู้นำชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ลักษณะของบ้านเรือนในชุมชน และการศึกษาต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. กลุ่มตัวอย่างที่มีความตระหนักของประชาชนต่อปัญหาขยะ ระยะเวลาตั้งถิ่นฐาน อายุ และเพศ ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการการจัดการขยะของเทศบาลนครยะลา จากการศึกษา พบว่า ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารจากวิทยุมากที่สุด ก็ควรให้มีการรับรู้ข่าวสารจากวิทยุอย่างต่อเนื่อง และควรประชาสัมพันธ์จากหอกระจายข่าว แผ่นพับ ใบปลิว ให้มากขึ้นเพราะแหล่งข่าวสารเหล่านี้อยู่ใกล้กับประชาชนมากที่สุด ถ้าเทศบาลนครยะลาได้ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องก็จะทำให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะ และให้ความร่วมมือกับเทศบาลนครยะลามากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านความตระหนักของประชาชนต่อปัญหาขยะ จากการศึกษา พบว่า ประชาชนได้รับทราบข่าวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการขยะของเทศบาลนครยะลายน้อยที่สุด ดังนั้น เทศบาลนครยะลา ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการขยะด้วยสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ หอกระจายข่าว แผ่นพับ ใบปลิว ผู้นำชุมชน ฯลฯ ให้มากยิ่งขึ้นและกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้ประชาชนได้เกิดความสำนึก และตระหนักต่อการจัดการขยะ

1.3 ด้านการนับถือศรัทธาต่อผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า เมื่อมีปัญหาหรือกรณีพิพาทจะได้รับความช่วยเหลือจากผู้นำชุมชนน้อย ดังนั้น ผู้นำชุมชนต้องให้ความสำคัญต่อปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือแก้ไขในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับชุมชน ซึ่งประชาชนจะนับถือศรัทธาต่อผู้นำชุมชนมากยิ่งขึ้น และเมื่อผู้นำชุมชนต้องการความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ จากประชาชนในชุมชนก็จะได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนด้วยความยินดีและเต็มใจมากขึ้น

1.4 ด้านการได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกในชุมชน จากการศึกษาพบว่า ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน / หมู่บ้าน ประชาชนจะได้รับประโยชน์ต่อการเป็นสมาชิกกลุ่มน้อย จึงทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจในการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของสังคมในชุมชน ดังนั้น ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ และให้ประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่มให้มากขึ้น เพื่อจะเป็นจุดดึงดูดให้ประชาชนเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มมากขึ้น และสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 เทศบาลนครยะลา จะต้องมีการกระตุ้นประชาชนให้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น ได้แก่ การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมสนับสนุน

2.2 ควรมีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครความสะดวกของชุมชนเพื่อช่วยกันดูแล และกระตุ้นเตือนคนในชุมชนให้มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อการจัดการขยะ รู้จักการเผาขยะ เป็นต้น

2.3 การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ควรทำอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญจะต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจร่วมกันให้มากขึ้น เพื่อประสิทธิผลต่อการจัดการขยะของเทศบาลนครยะลา

2.4 ควรประชาสัมพันธ์ หรือให้ความรู้กับประชาชนได้ทราบถึงโทษของขยะ และผลกระทบโดยตรง และโดยอ้อม เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนัก และให้ความร่วมมือต่อการจัดการขยะ